

Oulun Purjehdusseuran ja Oulun Merenkävijäin Telakkasäätiön jätehuoltosuunnitelma

PÄIVITYS 11.3.2024

28.4.2021

Sisällys

1.	Perusteet	2
2.	Yleistä satamasta	2
3.	Venepaikat	3
4.	Myrkytön satama	3
4.1	Siirtymäajan toiminta	3
4.2	Vaihtoehtoja myrkkymaalille	4
4.3	Lisätietoa	4
5.	Jätteiden vastaanotto	5
5.1	Yleistä.....	5
5.2	Polttokelpoinen jäte, sekajäte	5
5.3	Hyötyjäte	6
5.4	Septitankkivedet.....	6
5.5	Öljypitoiset jätteet ja vaaralliset jätteet	7
5.6	Käymälät	7
6.	Valvonta	7
7.	Tiedottaminen.....	8
8.	Maksut.....	8
9.	Jätekirjanpito.....	8
10.	Kehittäminen	8
11.	Suunnitelman päivittäminen.....	9
12.	Yhteystiedot.....	9
	Liitteet	9

1. Perusteet

Ympäristönsuojelu on jokaisen suomalaisen oikeus, mutta myös lakiin perustuva velvollisuus. Yleisen viihtyvyyden takeeksi ja kestävä kehityksen päämäärien edistämiseksi tulee jokaisen toimia niin, että ympäristönsuojelua ja jätehuoltoa koskevat lait toteutuvat. Sataman jätehuoltoa ja jätteiden käsittelyä ohjaavat:

- [Ympäristönsuojelulaki](#)
- [Jätelaki](#) ja [jäteasetus](#)
- [Merenkulun ympäristönsuojelulaki](#) ja [valtioneuvoston asetus merenkulun ympäristönsuojelusta](#) (luku 7)
- [Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2019/883 ns. alusjätedirektiivi](#)
- [Oulun jätehuoltomääräykset](#)

[Merenkulun ympäristönsuojelulain](#) (1672/2009) 9 luvussa määrätään jätteiden vastaanotosta satamissa. Määräykset koskevat myös Telakkasäätiön ylläpitämää satamaa (väh. 50 venepaikkaa tai väh. 50 huviveneen talvitelakointipaikka ja jossa peritään maksua tai muuta korvausta venepaikasta.)

Laki velvoittaa, että satamassa on oltava laitteet, jotka riittävät vastaanottamaan satamaa käyttäviltä aluksilta tulevat, sataman pitäjän huolehdittaviksi jätettävät:

- öljypitoiset jätteet
- haitallisia nestemäisiä aineita sisältävät jätteet/vaarallisia nestemäisiä aineita sisältävät jätteet
- käymäläjätteet
- kiinteät jätteet

Laki edellyttää myös jätehuoltosuunnitelman ja jätehuollon järjestämistä. Hyväksytyä jätehuoltosuunnitelmaa on noudatettava.

Jätehuoltosuunnitelman keskeisimpänä tarkoituksena on alusjätteistä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen. Lisäksi jätehuoltosuunnitelma edesauttaa telakka-alueen jätehuollon järjestämistä siten, että se palvelee parhaiten sataman käyttäjien tarpeita.

2. Yleistä satamasta

Telakkasäätiöllä on vuokrattavia venepaikkoja perustajayhdistysten jäsenille Hietasaaren veneilykeskuksessa, Kansankentäntie 11, 90510 Oulu. Koordinaatit: 65.00,9 P 25.26,5 I. Alueella on myös talvitelakointia.

Satamaa käyttää pääsääntöisesti jäsenseurojen jäsenet, jotka pitävät satamaa kotisatamana ja/tai talvitelakointipaikkana. Satamassa tehdään kevät- ja syyshuoltoja sekä pienimuotoisia korjauksia. Vierasveneilijöitä on vain muutamia kauden aikana.

Satama-alueella on huoltorakennus ja Johteenpooki-paviljonki, joissa molemmissa on wc- ja pesutiloja. Jätepisteitä on molempien rakennusten läheisyydessä. Lisäksi alueella on erillinen vaarallisten jätteiden kontti. Satamassa ei ole polttonesteiden jakelua.

Johteenpookia vuokrataan myös ulkopuolisille käyttäjille. Kesäisin Johteenpookissa on toiminut kiosk.

3. Venepaikat

Hietasaaren veneilykeskuksessa on paikkoja seuraavasti:

- kotisatamassa 206 venepaikkaa, alusten pituus 4,7–15 m
- vierassatamassa 3 venepaikkaa
- talvitelakoinnissa on vuosittain n. 180–200 venettä

4. Myrkytön satama

Telakkasäätion hallitus on päättänyt, että satamamme on myrkytön. Tällä tarkoitetaan, että

1. Veneiden pohjia ei maalata biosidejä sisältävällä eliönestomaalilla, antigoulingvalmisteita (eli ns. myrkkymaalilla, jonka teho perustuu sen sisältämään ja erittämään myrkylliseen aineeseen).
2. Toinen huomioitava kohde on jäädytyksen merivesikierron pakkassuojaus, perinteinen etyleeniglykoli on erittäin myrkyllistä ja sitä ei saa päästää mereen eikä maaperään.
3. Satamassamme ei voi käyttää hiilivetyliuottimia sisältäviä pesuaineita, sillä meillä ei ole pesupaikoilla jätevesiviemäreitä öljynerottimilla.

Perusteena on, että haluamme ennen kaikkea suojata yhteistä mertamme. Myrkkymaalien sisältämät biosidit (yleisimmin sinkki ja kupari) ovat erittäin haitallisia jo pienissäkin pitoisuuksissa meren avaineliöille, jotka eivät tee veneelle mitään, mutta ovat ekosysteemin kannalta oleellisia. Toiseksi satama- ja telakka-alueella myrkkymaalien sisältämien biosidien vaikutus helposti kerääntyy ja voi pahimmillaan johtaa maaperän tai vesialueen pohjan saastumiseen - tätäkään emme tahdo tapahtuvan.

Tämän päätöksen tarkoituksena ei ole pakottaa kaikkia puhdistamaan myrkkymaaleja veneiden pohjista, vaan lopettaa aineiden käyttö. Sitten kun tulee aika pohjamaalin uusimiselle, niin myrkkymaalin poistossa tulee käyttää menetelmiä, joissa aineiden tarpeeton leviäminen saadaan estettyä ja jäte saadaan talteen. Ks. tarkemmin 4.2.

4.1 Siirtymäajan toiminta

1. Veneen pohjaa ei jatkossa maalata myrkkymaalilla.
2. Myrkkymaalatun pohjan puhdistuksessa noudatetaan varovaisuutta, ettei ainetta joudu mereen eikä maaperään. Painepesurin käytössä myrkkypohjan pesussa pitää olla erityisen varovainen tai mieluiten pidättäytyä siitä kokonaan. Värjäytynyt vesi kertoo myrkkymaalin irtoamisesta ja on selvä varoitusmerkki liian kovasta pesusta. Kevyt käsipesu riittää myrkkymaalatulle pohjalle, koska siihen ei kasvusto tartu.
3. Suihkupuhallukset (soodapuhallukset) tehdään ns. Juntusen hallissa, jota voi varata telakkamestarilta. Näin toimimalla meiltä ei edellytä ympäristönsuojelulain (2004/527) 27 §:n mukaista ympäristölupaa.

Ympäristöviranomaisen ohjauksen mukaan sellaiset veneet, jotka eivät mahdu Juntusen halliin, on mahdollista asianmukaisia toimenpiteitä noudattaen suihkupuhaltaa myös ulkona, mikäli tarve on

satunnaista 1–2 venettä vuodessa. Tällöin veneen omistajan on sovittava paikasta ja toimenpiteestä telakkamestarin kanssa.

Maalinpoistossa on käytettävä muovipeitettä veneen alla maalijätteen keräämiseksi, käytännössä koko hallin lattia on peitettävä suojamuovilla. Ulkona osoitetussa paikassa on suihkupuhalluksessa toimittava vastaavasti ja veneen on oltava asianmukaisesti huputettuna. Myös käsin maalia poistettaessa on toimittava suojamuovin päällä keräten maalijäte talteen. Poistettu myrkkymaali on vaarallista jätettä ja on toimitettava vaarallisten jätteiden keräyspisteeseen, kiinteä maalijäte.

4. Merivesikierron pakkasuojauksessa käytetään myrkyttämiä vaihtoehtoja (suositus). Mikäli näin ei toimita, on perinteistä pakkasnestettä eli etyleeniglykolia käytettäessä on huolehdittava, että se kerätään keväällä talteen (ei päästetä maahan eikä mereen) ja toimitetaan vaarallisten jätteiden keräyspisteeseen, jarru- ja jäähdytinnesteiden säiliöön

4.2 Vaihtoehtoja myrkkymaalille

Perämeren alueella ei myrkkymaalille ole oikeaa tarvetta, pohjaan tarttuu vain vähän levää, vaikka sitä ei olisi käsitelty millään. Mikäli vierailee etelämpänä Itämeren altaan puolella tai lähellä, niin siellä ongelmana on näkki, jonka tarttuminen veneen pohjaan tapahtuu noin yhden viikon aikana kesällä. Tämä ajankohta on Pidä saaristo siistinä ry:n [Rocco-palvelusta](#) ja sen jälkeen riittävän pian tehty mekaaninen puhdistus estää isommat ongelmat.

Edullisin vaihtoehto on jättää myrkkymaali maalaamatta. Muovi- ja teräsveneissä pohjaan kannattaa aina maalata epoksiprimeri vesieristeeksi ja sen voi jättää sellaisenaan ulkopinnaksi. Tämä on yleisin tapa satamassamme nykyisin olevissa myrkyttömissä veneissä ja on todettu toimivaksi jo parinkymmen vuoden kokemuksella.

Muita vaihtoehtoja ovat pinnan liukkauteen perustuvat eliönestomaalit, joista kasvusto ja eliöt irtoavat reilummassa vauhdissa tai merenkäynnissä matalan kitkan ansiosta. Näitä löytyy Suomen markkinoilta ainakin Hempelin SilicOne, SeaBoost OverDrive ja Internationalin InterSleek. Kyseisissä aineissa on eroja toimintaperiaatteen ja uusintakäsittelyjen tarpeen suhteen ja kannattaa tutustua niihin tarkemmin ennen mahdollista ostopäätöstä.

4.3 Lisätietoa

- [Pidä saaristo siistinä PSS: Mikä vesistöjäme uhkaa? Kemikalisoituminen](#)
- [PSS: Vaihtoehdot myrkkymaalille](#)
- [PSS: Askeleet myrkyttömään veneilyyn -julkaisu](#)
- [Tukes: Eroon näkistä ilman myrkkymaalia -julkaisu, 2019](#)
- [SPV:n vastuullisuusohjelma ja mm. suositukset ympäristöystävälliseen veneilyyn](#)

5. Jätteen vastaanotto

5.1 Yleistä

Sataman käyttäjien tarpeita jätteenkeräykselle:

- huoltotöissä syntyvä jäte
- veneiden septitankkijäte
- veneilyssä syntyvä vaarallinen jäte (aiemmin ongelmajäte)
- veneilyssä syntyvä ”retkeilyjäte”
- Johteenpookin puolella syntyvä jäte

Jätteenkeräystä on sataman toiminta-aikana eli 1.5.–31.10. välisenä aikana 24/7. Jätteen vastaanottopisteet ovat vain sataman käyttäjille mukaan lukien vierasveneilijät.

Satamassa on isot keräysastiat polttokelpoiselle jätteelle (sekajätteelle) Juntusen hallin edessä ja Johteenpookin pihalla. Juntusen hallissa on jätehuone hyötyjätteille: kartongille/pahville, lasille ja pienmetallille sekä pantillisille tölkeille ja pulloille. Satamassa ei synny biojätettä yli 20 kg viikossa. Satamassa ja veneilyssä ei synny keräyspaperijätettä.

Erillisessä kontissa (EKORASTI) otetaan vastaan veneilyssä syntyviä öljypitoisia jätteitä ja vaarallisia aineita. Kiinteän maalijätteen astia on jätehuoneessa.

Huoltorakennuksen takana on isomman metallin keräyspiste. Puujätettä kerätään tarvittaessa kauden aikana erilliselle kuormalavalle.

Kunkin jäteastian kannessa tai sivuseinässä on merkitty selkeästi kerättävä jätelaji.

Kausityöntekijät pesevät jäteastiat kauden alkaessa huhti-toukokuussa ja loppukesästä sekä tarkkailevat muutenkin jäteastioiden ympäristön siisteyttä. Kaikkien jäteastioiden tyhjennys tilataan tarvittaessa, telakka-alueen henkilökunta tilaa tyhjennykset.

Jätehuolto on tilattu Lassila & Tikanoja Oyj:ltä. Jätteitä ei esikäsitellä satamassa.

5.2 Polttokelpoinen jäte, sekajäte

Telakka-alueella on iso polttokelpoisen jätteen astia (8 m³). Huoltorakennuksen edessä ja nosturikopin vieressä on pienemmät jäteastiat (240 l). Johteenpookin puolella on iso polttokelpoisen jätteen astia (8 m³) ja kioskin yhteydessä jäteastia (240 l). Wc-tilojen roskakorit tyhjenetään pihalla oleviin polttokelpoisen jätteen astioihin.

Polttokelpoisen jätteen astiat tyhjenetään pääsääntöisesti kerran kuukaudessa toukokuusta lokakuuhun. Talvikaudella jätettä ei kerry.

5.3 Hyötyjäte

Juntusen hallin jätehuoneessa on

- pienmetalliastia, 660 l
- keräyskartonkiastia, 660 l
- lasinkeräysastia, 240 l
- pantillisten tölkkien ja pullojen keräysastia, 240 l (Oulun Meripelastajat ry)

Kuormalavat käytettyä puutavaraa ja painekyllästettyä puuta, kestopuuta, varten tilataan tarpeen mukaan kauden alkaessa. Keräyksestä ilmoitetaan ilmoitustaululla.

Isompaa metallijätettä syntyy vaihtelevasti alle 300 kg vuodessa ja sille on osoitettu paikka huoltorakennuksen takaa, tarvittaessa pyydetään metalliromuauto käymään.

5.4 Septitankkivedet

Satamassa on seпитankkivesille (käymäläjätteille) imutyhjennyspiste, joka on kytketty kunnalliseen jätevesiviemäriin. Imutyhjennyslaitteen käyttöohjeet ovat kiinni laitteessa. Septitankkivesien tyhjentäminen mereen on kiellettyä.

Ongelmatilanteista on ilmoitettava kausityöntekijöille tai telakkamestarille.

5.5 Öljypitoiset jätteet ja vaaralliset jätteet

Vaarallisten jätteiden jätteenä toimii kontti (EKORASTI, ongelmajätteet), jossa vastaanotetaan öljypitoisia vesiä (pilssivesiä) sekä veneilyssä syntyneitä vaarallisia jätteitä, kuten veneiden jäteöljyjä. Jäteastiat tyhjenetään tarvittaessa veneilykauden aikana, vähintään kerran vuodessa. Kaikki jättesäiliöt ovat valuma-altaan päällä.

Kontissa on keräysastiat seuraaville, tyhjennys vähintään kerran vuodessa (varastointi max. 12 kk)

1. pilssivesi 200 l tynnyri
2. liuotinjäte, halogenoimaton neste (polttoöljy, bensiini, tinneri ym. herkästi palava neste), 200 l tynnyri
3. jarru- ja jäähdytinnesteet (glykoli, pakkasneste), 200 l tynnyri
4. jäteöljysäiliö (2000 l), käytetty moottoriöljy (musta) ja käytetty voiteluöljy (kirkas), kaksivaippainen
5. kiinteä öljyinen jäte (öljy- ja polttoainesuodattimet, öljyiset rätit), 2 x 240 l astia

Kiinteän maalijätteen keräysastia, 240 l (kiinteä maalijäte, korroosionesto- ja myrkkymaaliastiat, raskasmetalleja sisältävät maalit) on Juntusen hallissa jätehuoneessa.

Huom.

- Vähäisesti öljyyntyneet trasselit, rievut ja paperipyyhkeet voi laittaa polttokelpoiseen jätteeseen
- Vaarallisten aineiden tyhjä, valutetut muovikanisterit (myös öljykanisterit) lajitellaan poltettavaan jätteeseen
- Tyhjä metallikanisterit lajitellaan metallijätteisiin
- Tyhjä sivellinkuivat maalipurkit ja ponnettomat aerosolipurkit voi viedä metallinkeräykseen

Satamassa ei ole akkujen eikä paristojen vastaanottoa. Suosittelemme, että käytetyt veneakut palautetaan samaan liikkeeseen, mistä ne on ostettu tai Ruskon jäteasemalle.

Käytöstä poistetut hätäraketit ja käsisoihdut on toimitettava poliisilaitokselle.

Maalien, liuottimen tai vernissan runsaasti tahrimat rievut ja trasselit ovat ongelmajätettä ja ne saattavat syttyä itsestään. Niiden keräily edellyttää paloturvallista metalliastiaa, eivätkä ne siten kuulu polttokelpoisen jätteen joukkoon. Näitä varten kontin ulkopuolella on kannellinen 200 l tynnyri.

5.6 Käymälät

Sataman huoltorakennuksessa ja Johteenpookissa on jätevesiviemäriverkkoon kytketyt wc- ja pesutilat. Wc-tiloja on yhteensä 6.

6. Valvonta

Telakka-alueella on vartiointi toukokuusta lokakuuhun aikana kello 20–06. Lisäksi alueella on webbikameroita. Telakka-alue on aidattu ja sinne kulku on portin kautta. Veneilykaudella satamassa

työskentelee 1–2 työntekijää arkipäivisin, jotka tarkkailevat myös alueen siisteyttä ja jäteastioiden täyttymistä.

7. Tiedottaminen

”Sataman pitäjän on ilmoitettava nähtävillä pitämisestä sataman käyttäjille ja muille tahoille ilmoitustaulullaan sekä internetsivuillaan, sähköistä tiedonvälitystä apuna käyttäen, kirjeitse tai joillain muulla tiedon antamiseen soveltuvalla tarkoituksenmukaisella tavalla.”

Tämä päivitetty jätehuoltosuunnitelma liitteineen on nähtävillä huoltorakennuksessa ja verkkosivulla <https://telakkasaatio.com> vähintään kahden viikon ajan 30.4. – 26.5.2024 huomautuksia varten. Huomautukset on osoitettava tuovipasma@yahoo.com. Päivitetty suunnitelma esitetään tämän jälkeen Oulun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi.

Jätehuoltosuunnitelmasta tiedotetaan jatkossa venepaikkojen varaajia paikan luovutuksen yhteydessä ja telakkasäätiön verkkosivuilla. Lisäksi jätehuoltosuunnitelma on esillä huoltorakennuksessa.

8. Maksut

Jätehuollosta ei peritä venepaikan käyttäjiltä tai tilojen vuokraajilta erillistä maksua. Jätehuollosta aiheutuvat kustannukset katetaan venepaikkamaksuilla (laituripaikat, telakointipaikat) ja tilavuokrilla.

9. Jätekirjanpito

Palveluntuottaja (Lassila & Tikanoja Oy) pitää kirjaa jäteastioiden ja säiliöiden tyhjentämisestä Ympäristönetti-palveluun. Em. tiedot säilytetään sähköisesti kuusi vuotta.

10. Kehittäminen

Telakkasäätiö velvoittaa sataman käyttäjiä ilmoittamaan havaitsemistaan jätehuoltoon liittyvistä puutteista, jotta voidaan tehdä tarpeellisia toimia jätehuollon kehittämiseksi.

Sataman käyttäjät voivat ilmoittaa jäteastioiden puutteista tai muista havainnosta suullisesti tai tekstiviestillä kausityöntekijöille ja telakkamestareille. Kehittämistarpeista voi laittaa sähköpostia Telakkasäätiön hallituksen jäsenille. Yhteystiedot ovat ilmoitustaululla ja verkkosivulla. Isommat puutteet ja kehittämistarpeet käsitellään viimeistään hallituksen kokouksessa, mutta pienet puutteet korjataan pikimmiten kausityöntekijöiden toimesta.

Telakka-aluetta on siivottu ja kehitetty useiden vuosien ajan. Vuonna 2019 tehtiin telakointialueen suursiivousta, kenttääalueen raivaamista ja laajentamista. Huonokuntoinen rakennus ns. Pikkupooki purettiin v. 2021. aikana. Johteenpookin kunnostaminen alkaa suunnitellusti v. 2024. Huoltorakennuksen uusiminen on PTS-suunnitelmassa.

Vuosina 2021–2022 rakennettiin hyötyjätteiden kierrätyspiste (jäteasema) Juntusen halliin, siivottiin vaarallisen jätteen kontti, rakennettiin konttiin valuma-allas, lisättiin jätteenlajittelua, asennettiin jätteiden lajittelun uudet opastaulut ja tarkastettiin jäteastioiden merkinnät.

11. Suunnitelman päivittäminen

Tätä jätehuoltosuunnitelmaa tarkistetaan viimeistään silloin, kun satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi, kuitenkin vähintään kolmen vuoden välein. Suunnitelma toimitetaan kolmen vuoden välein Oulun ympäristönsuojeluviranomaiselle, jolle toimitetaan jätekirjanpito vuosittain.

12. Yhteystiedot

Telakkasäätiön hallituksen valitsee vuosittain OPS:n ja OM:n purjehdusseurojen johtokunnat. Ajan tasalla olevat yhteystiedot ovat verkkosivulla <https://telakkasaatio.com>

Liitteet

Sataman ilmoittaminen ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja sataman jätehuoltosuunnitelma -lomake Oulun ympäristönsuojeluviranomaiselle kesäkuussa 2024 ja sen liitteet:

1. Kantakartta
2. Jätteiden vastaanottoaikat
3. Jättemäärät 1.1.2021-31.12.2023